

ریاست جمهوری

دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

نقش موافقتنامه های تجاری

و مناطق آزاد

در توسعه منطقه ای

مرتضی بانک

مشاور رئیس جمهور و دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

ریاست جمهوری
دیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ویژه اقتصادی

بخش اول

موافقتنامه های تجاری بین المللی

ابزاری برای توسعه

از طریق ظرفیت سازی

انواع موافقت نامه های تجاری

unilateral trade agreements

• توافق نامه های تجاری یک جانبه:

تحلیل محدودیت های تجاری در قبال امتیازات عموماً سیاسی و نظامی، عدم تعهد سپاری تجاری توسط کشورهای عموماً سلطه طلب - در برخی موارد بعنوان کمک خارجی با هدف ایجاد بازار برای محصولات تازه وارد.

Bilateral trade agreements

• توافق نامه های تجاری دو جانبه:

ایجاد و گسترش فرصت های تجاری بین ۲ کشور از طریق کاهش تعرفه ها و اعمال ترجیحات تعرفه ای - عموماً جهت حمایت هر چه بیشتر از صنایع دارای مزیت نسبی - حساس - آسیب پذیر و نیازمند توسعه بازار.

• توافق نامه های تجاری چند جانبه (منطقه ای): Multilateral (Regional) trade agreements

دشوارترین موافقتنامه های تجاری با توجه به تعدد طرفین و لزوم تامین نیازهای متنوع و حتی مخالف چند کشور - قدرتمندترین توافق ها بدلیل پوشش جغرافیایی بیشتر و ایجاد مزیت رقابتی در بازارهای متناظر

موافقت نامه های تجاری منطقه ای معتبر بر اساس سال انعقاد

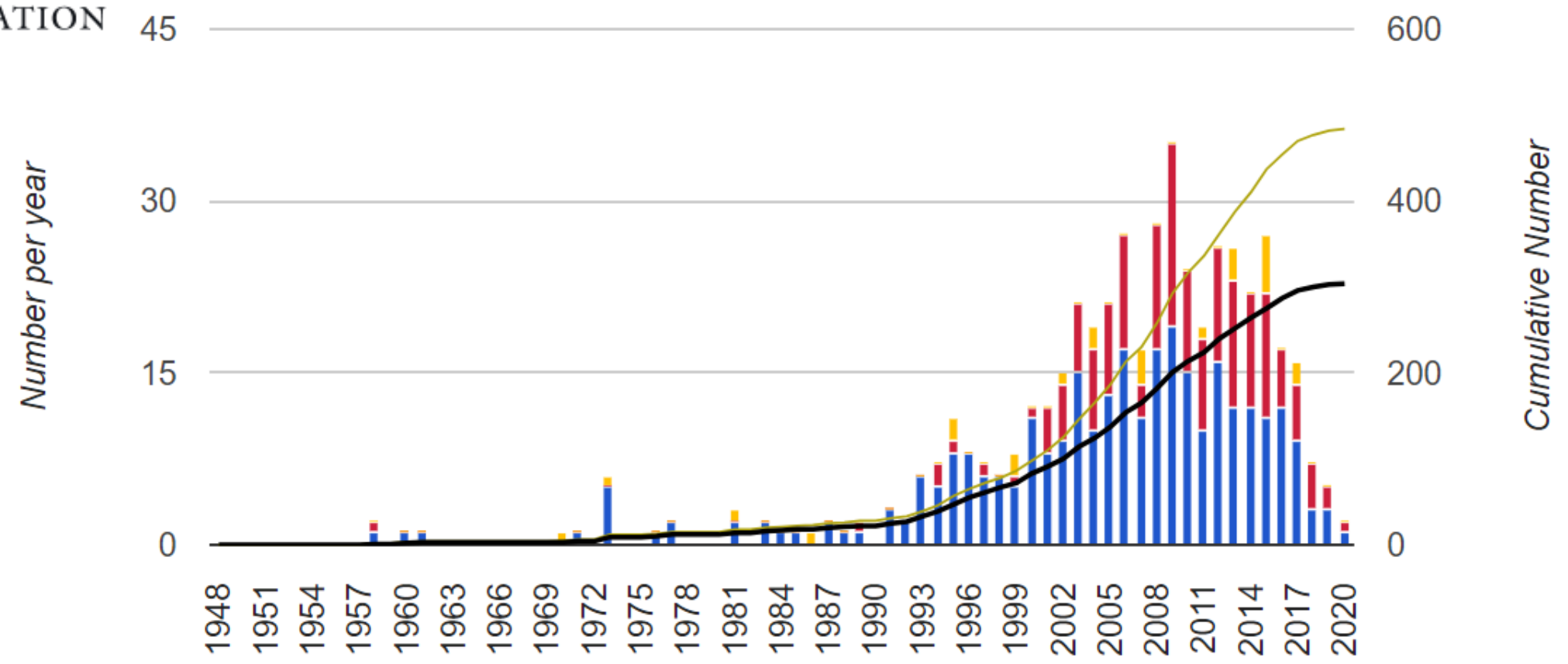

ریاست جمهوری
دیریند شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ویژه اقتصادی

WORLD TRADE ORGANIZATION

RTAs currently in force (by year of entry into force), 1948 - 2020

- Goods notifications
- Services notifications
- Accessions to an RTA
- Cumulative Number of RTAs in force
- Cumulative Notifications of RTAs in force

Regional Trade Agreements Database

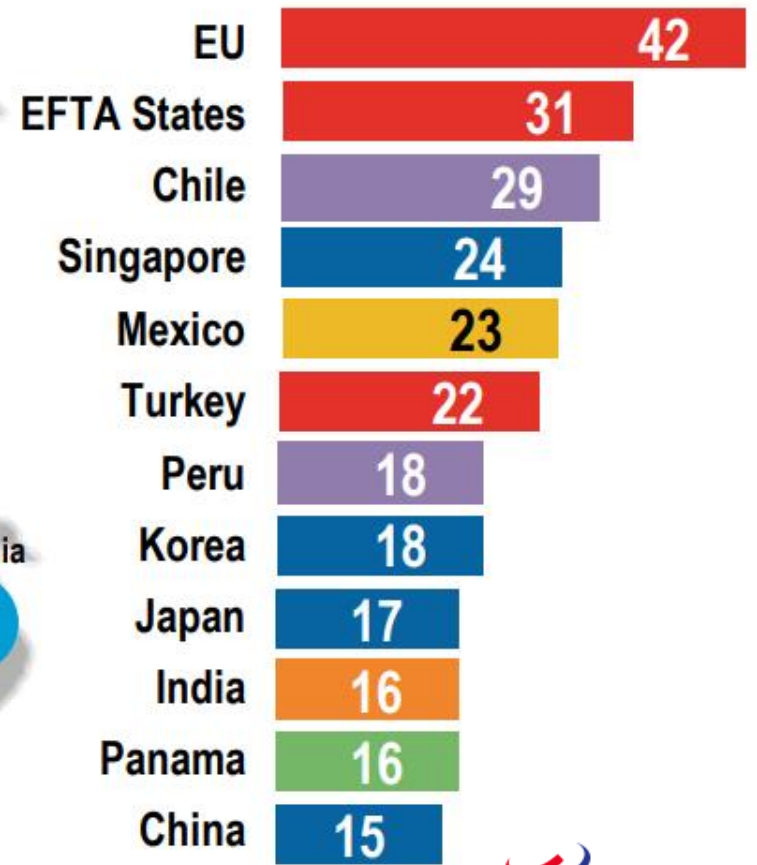
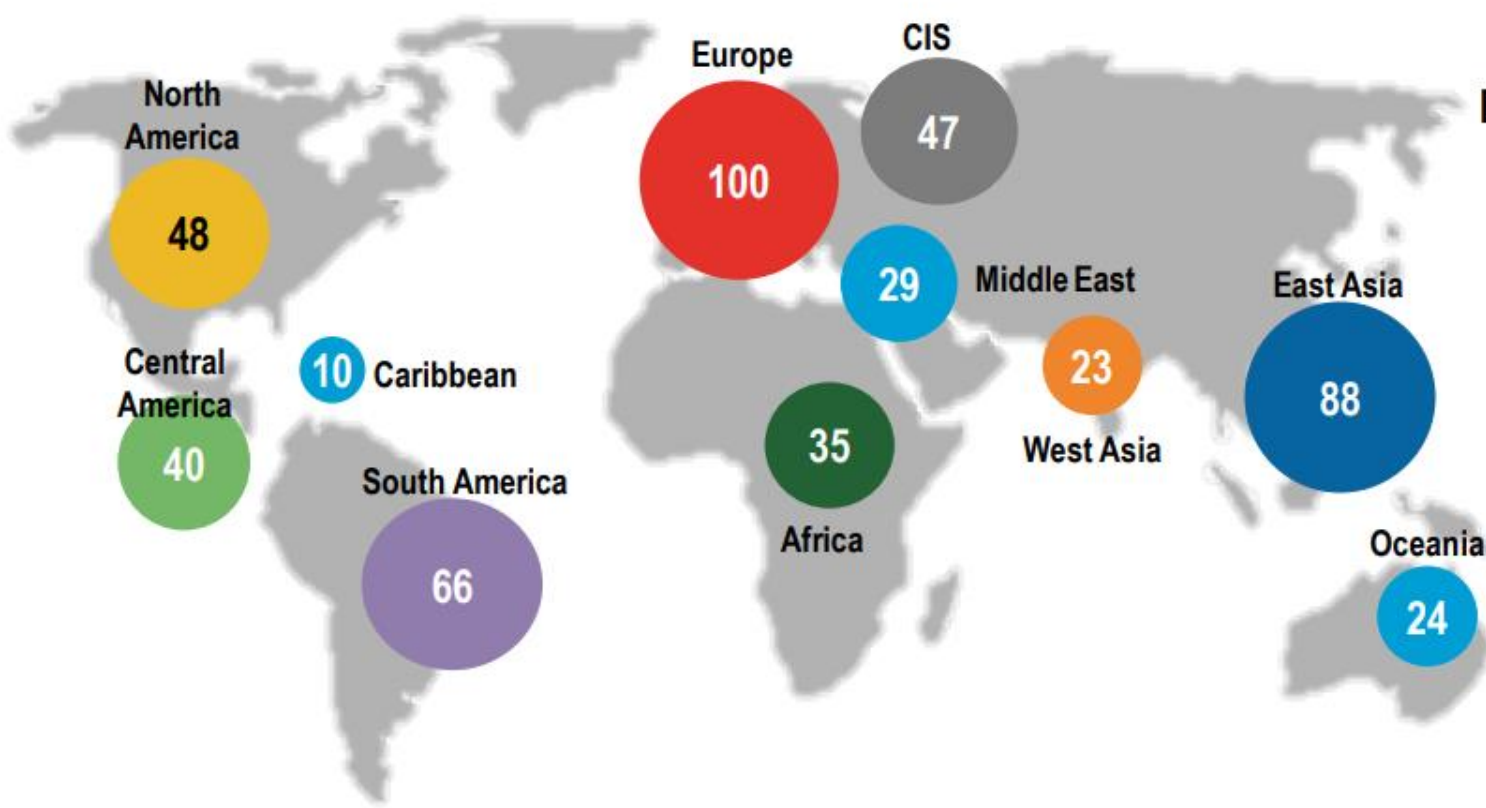
موافقت نامه های تجاری منطقه ای معتبر بر اساس سال انعقاد

Number of RTAs notified and currently in force

The biggest "users" of RTAs

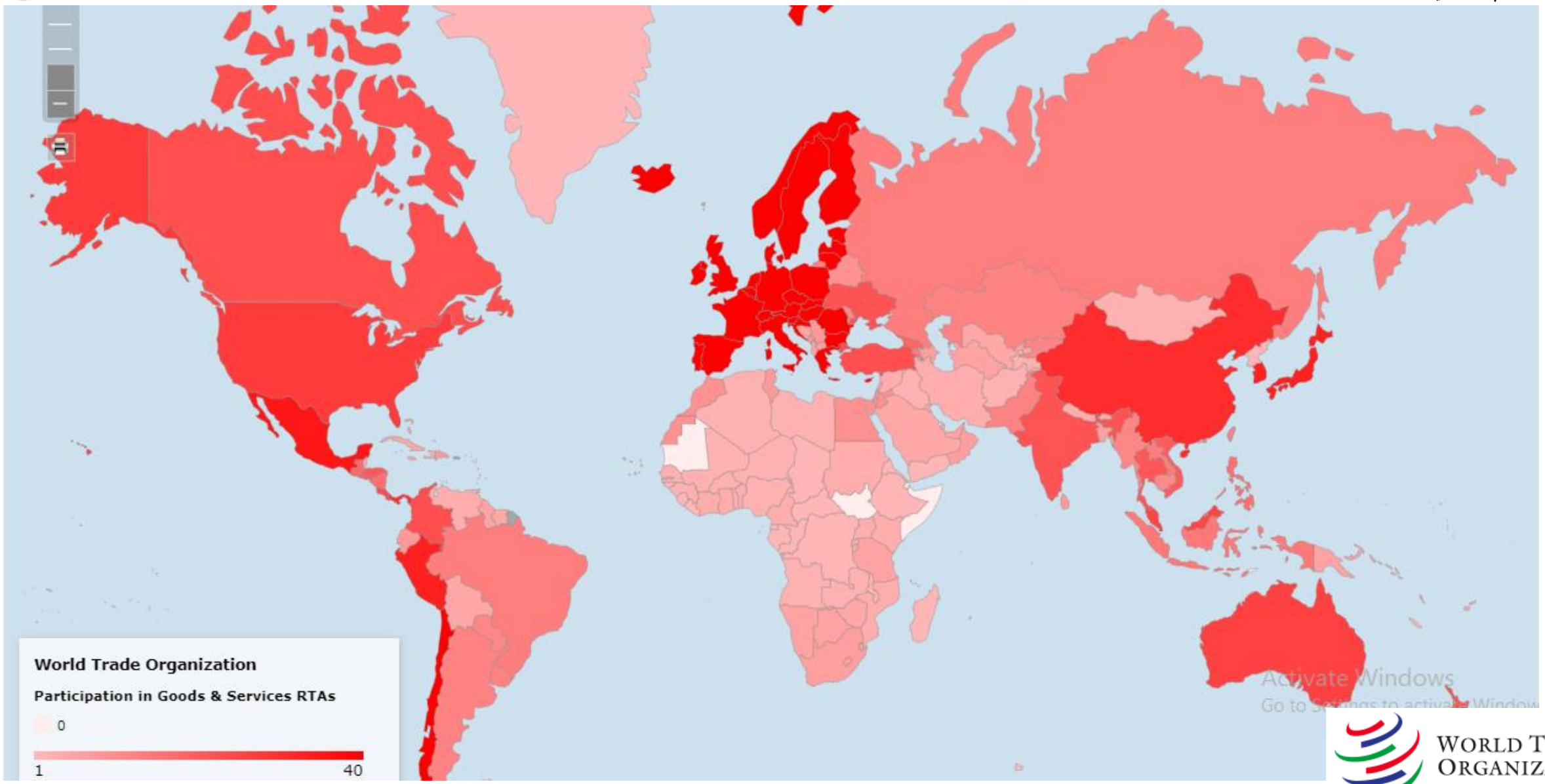

موافقتنامه های تجاری منطقه ای معتبر بر اساس کشور ها

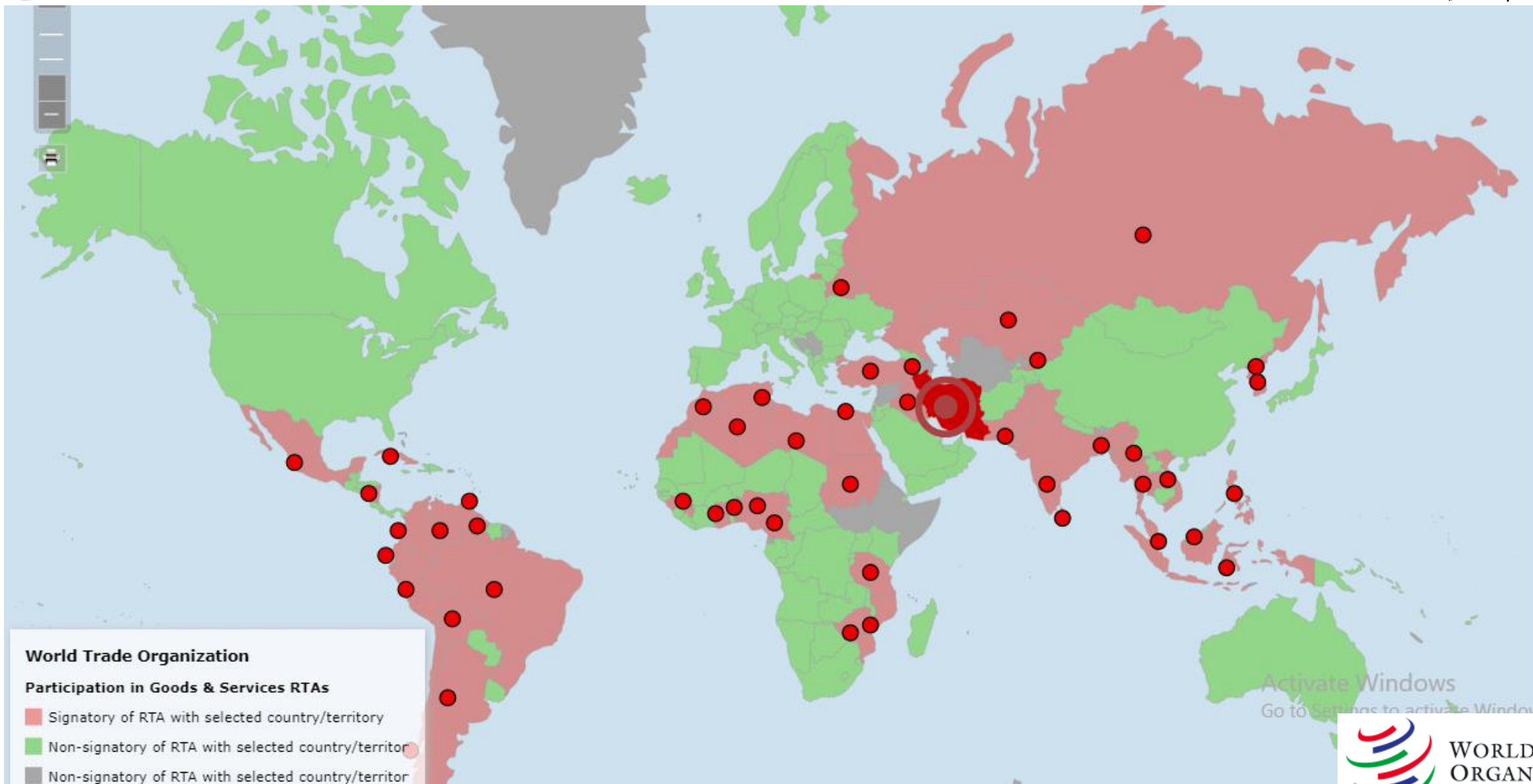

ریاست جمهوری
دیرمذاشورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ویژه اقتصادی

کشورهای هدف موافقتنامه های تجاری منطقه ای معتبر جمهوری اسلامی ایران

موافقتنامه های تجاری منطقه ای معتبر جمهوری اسلامی ایران

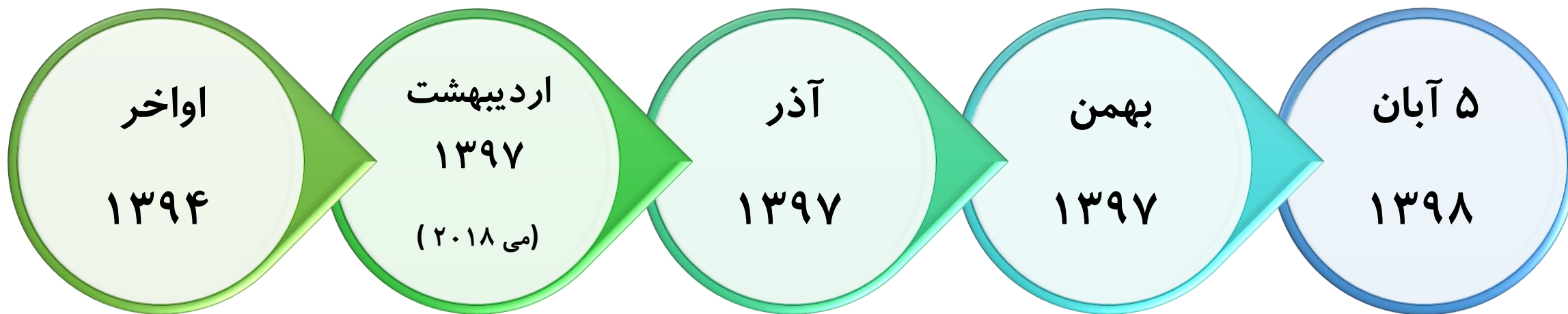
Country/Territory	موافقت نامه های منطقه ای کالایی Goods notifications (RTAs)	همکاری های کالایی Goods notifications (Accessions)	تعداد کل N° of RTAs
<u>Iran</u>	3	0	3

RTAs in force

- ❑ Economic Cooperation Organization (ECO)
- ❑ Eurasian Economic Union (EAEU) - Iran
- ❑ Global System of Trade Preferences among Developing Countries (GSTP)

موافقتنامه ایران و اتحادیه اوراسیا

• آغاز مذاکرات فشرده ایران جهت ایجاد منطقه موقت آزاد تجاری برای یک دوره سه ساله آزمایشی

• امضای موافقتنامه در شهر آستانه پایتخت قزاقستان توسط وزیر وقت صمت

• تصویب توسط هیات وزیران

• قانون توسط مجلس شورای اسلامی

• آغاز تجارت آزاد میان ایران و ۵ کشور عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا

اهداف موافقتنامه موقت برای ایجاد ترتیبات تجارت آزاد بین ج.ا. ایران و اعضای اتحادیه اقتصادی اوراسیا

الف

- آزادسازی و تسهیل تجارت کالا بین طرفها، از جمله، از طریق کاهش یا حذف موانع تعرفه ای و غیرتعرفه ای برای کالاهای دارای مبدأ مندرج در پیوست ۱ این موافقتنامه

ب

- ایجاد بستری برای تشکیل منطقه آزاد تجاری که در آن عوارض و سایر مقررات محدودکننده تجاری اساساً در خصوص کل تجارت میان طرفها باید براساس قواعد، استانداردها و رویه های بین المللی، حذف شود؛

پ

- حمایت از همکاریهای اقتصادی و تجاری بین طرف ها؛

ت

- ایجاد چارچوب مناسب در جهت افزایش همکاری های نزدیکتر در زمینه های مورد توافق این موافقتنامه و تسهیل ارتباطات بین طرفها.

اهداف موافقتنامه موقت برای ایجاد ترتیبات تجارت آزاد بین ج.ا. ایران

و اعضای اتحادیه اقتصادی اوراسیا

الف

- **آزادسازی و تسهیل تجارت کالا** بین طرفها، از جمله، از طریق کاهش یا حذف موانع تعرفه ای و غیر تعرفه ای برای کالاهای دارای مبدأ مندرج در پیوست ۱ این موافقتنامه

ب

- **ایجاد بستری برای تشکیل منطقه آزاد تجاری** که در آن عوارض و سایر مقررات محدودکننده تجاری اساساً در خصوص کل تجارت میان طرفها باید براساس قواعد، استانداردها و رویه های بین المللی، حذف شود؛

پ

- **حمایت از همکاری های اقتصادی و تجاری** بین طرف ها؛

ت

- **ایجاد چارچوب مناسب در جهت افزایش همکاری های نزدیکتر** در زمینه های مورد توافق این موافقتنامه و تسهیل ارتباطات بین طرفها.

موافقتنامه تجاری جمهوری اسلامی ایران و کشورهای عضو اوراسیا

ریاست جمهوری
دیرمناز شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ویژه اقتصادی

RTA Name	Coverage	Date of notification	Date of entry into force
Eurasian Economic Union (EAEU) - Iran	Goods	Jan 31 2020	Oct 27 2019

Agreement name:	Eurasian Economic Union (EAEU) - Iran		
Coverage:	Goods	Type:	Free Trade Agreement
Date of signature:	17-May-2018	Notification under:	GATT Art. XXIV
		Date of notification:	31-Jan-2020
Date of entry into force:	27-Oct-2019		
Current signatories:	Armenia; Belarus; Kazakhstan; Kyrgyz Republic; Russian Federation; Iran		
RTA Composition:	Bilateral; One Party is an RTA		
Region:	Commonwealth of Independent States (CIS), including associate and former member States; Middle East		
All Parties WTO members?	No	Cross-Regional:	Yes

ریاست جمهوری
دیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ویژه اقتصادی

بخش دوم

مناطق آزاد

مسیر سبز توسعه

مناطق آزاد و ویژه از گذشته تا کنون

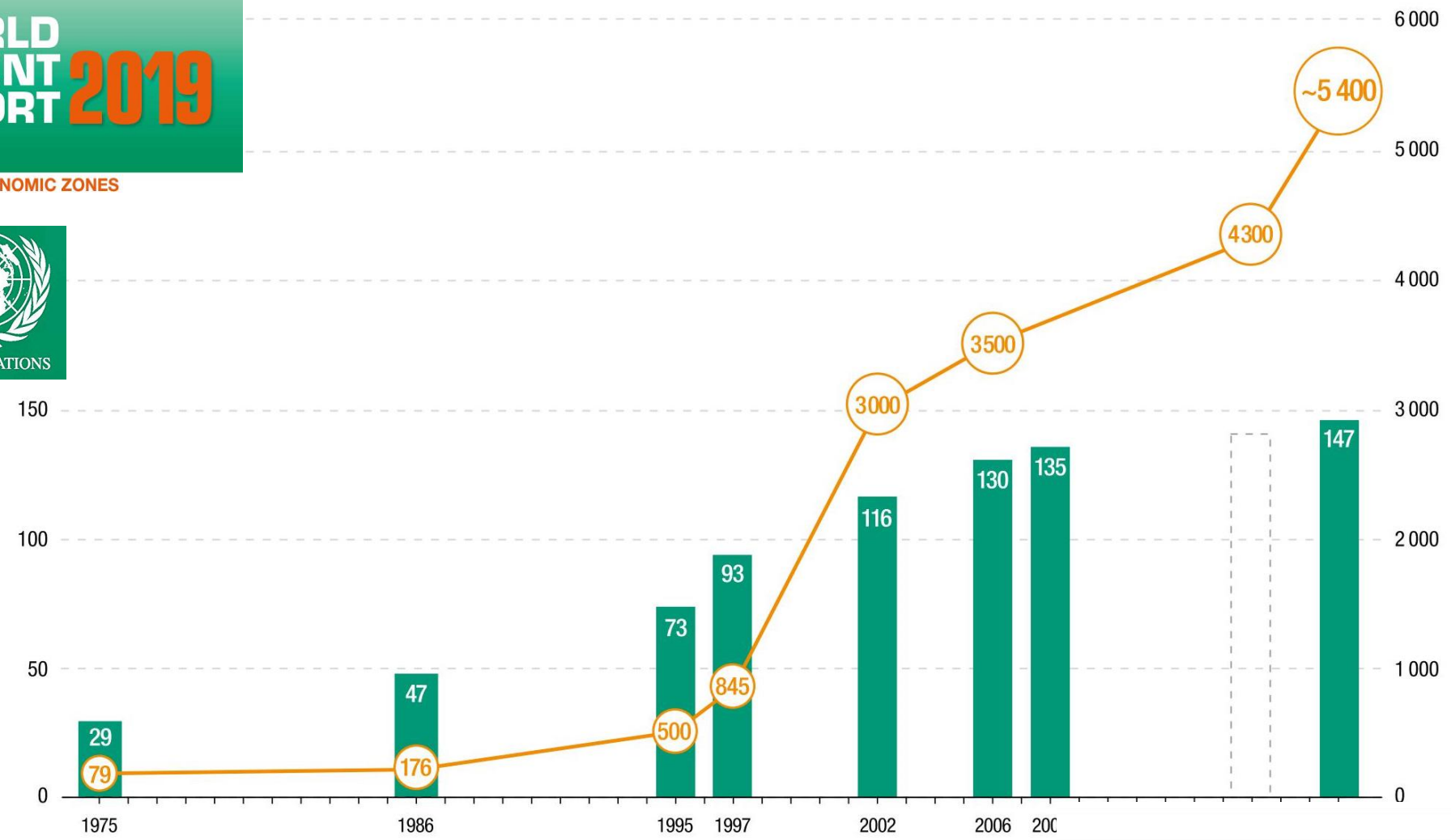

ریاست جمهوری
دیرمناز شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

■ Number of economies with SEZs, selected years —●— Number of SEZs

SPECIAL ECONOMIC ZONES

5 400 zones across 147 economies

Source: UNCTAD.

Note: The trend is indicative only. Historical estimates are based on ILO (2014) for 1975, 1986, 1995, 1997, 2002 and 2006; F 2014; and UNCTAD for 2018. Scope and definitions of the various estimates across years may differ.

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT

UNCTAD

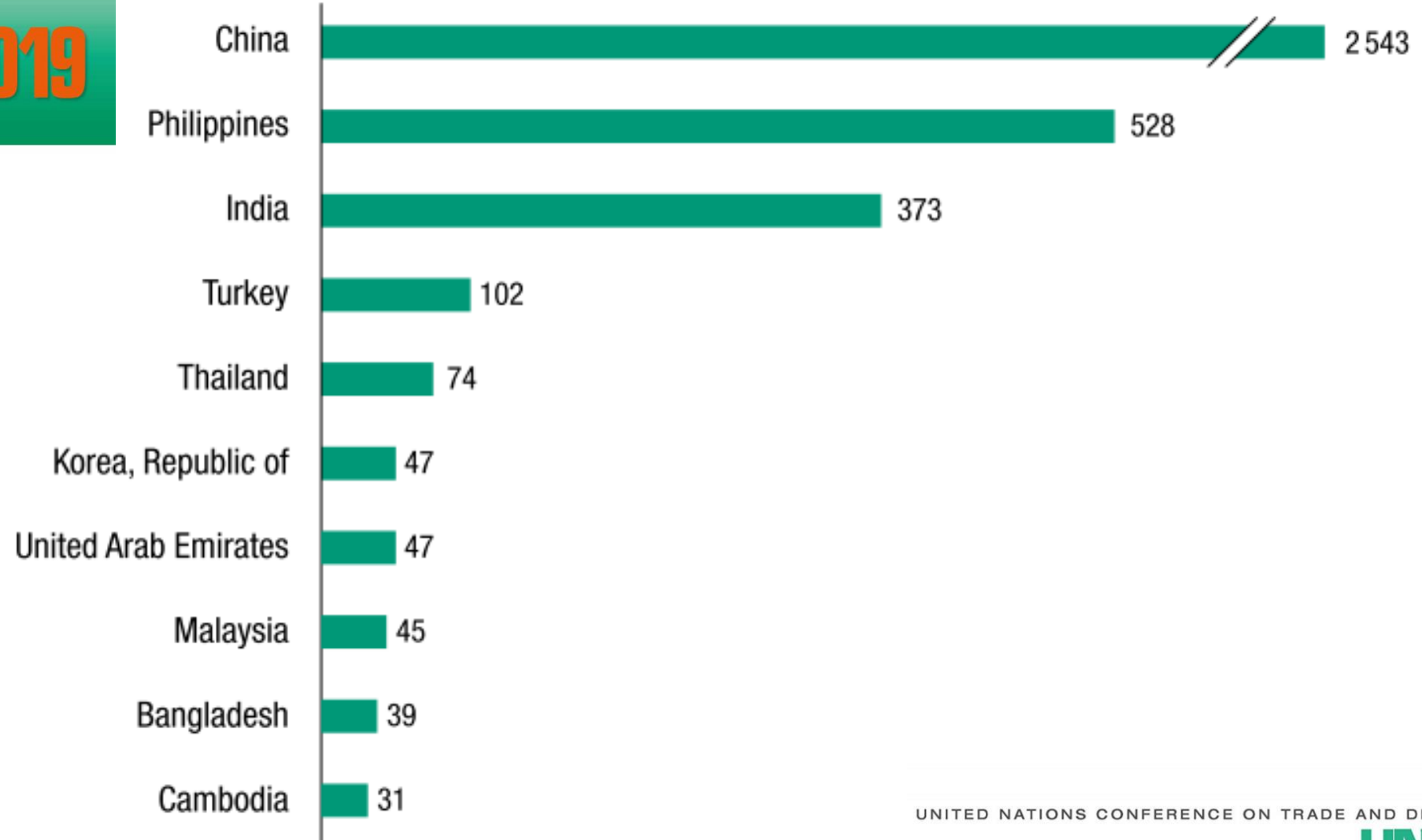
کشورهای آسیایی در حال توسعه : دارای بیشترین تعداد مناطق آزاد و ویژه

ریاست جمهوری
دستگاه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ویژه اقتصادی

SPECIAL ECONOMIC ZONES

Source: UNCTAD.

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT

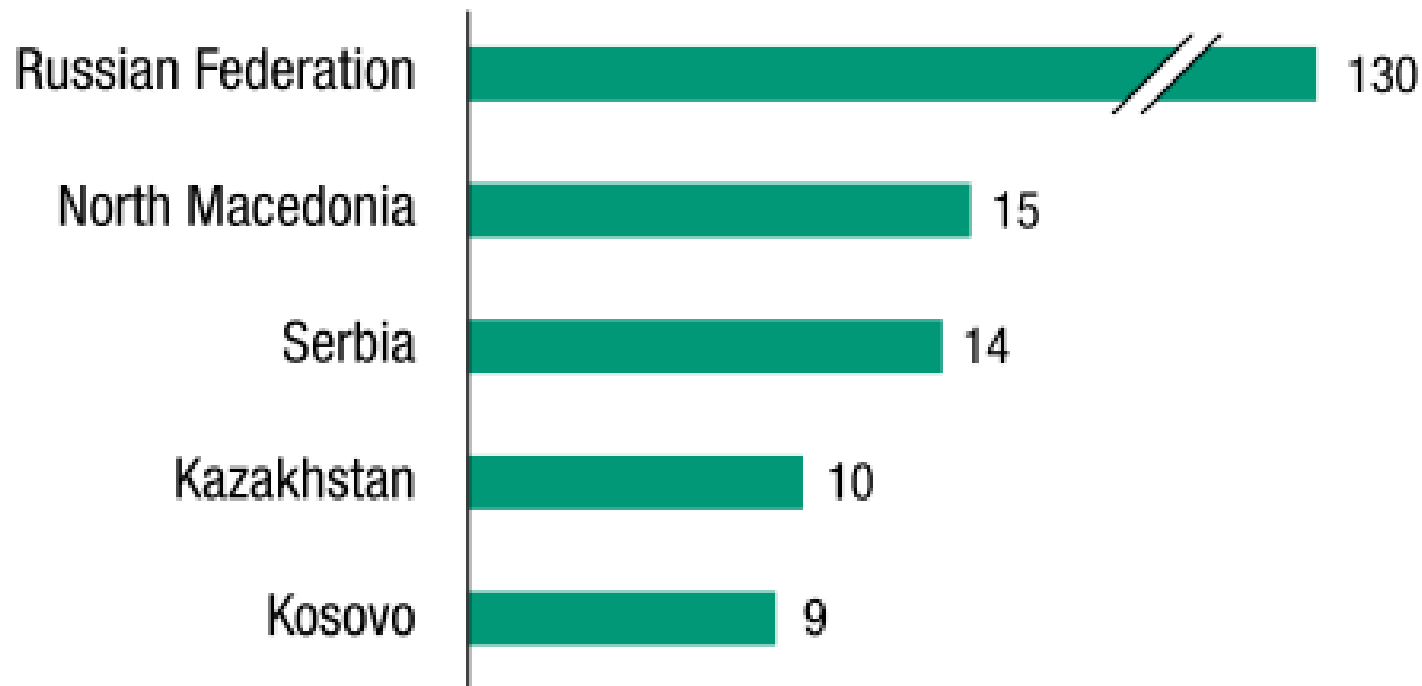

کشورهای در حال گذار به توسعه یافتگی : دارای بیشترین تعداد مناطق آزاد و ویژه

SPECIAL ECONOMIC ZONES

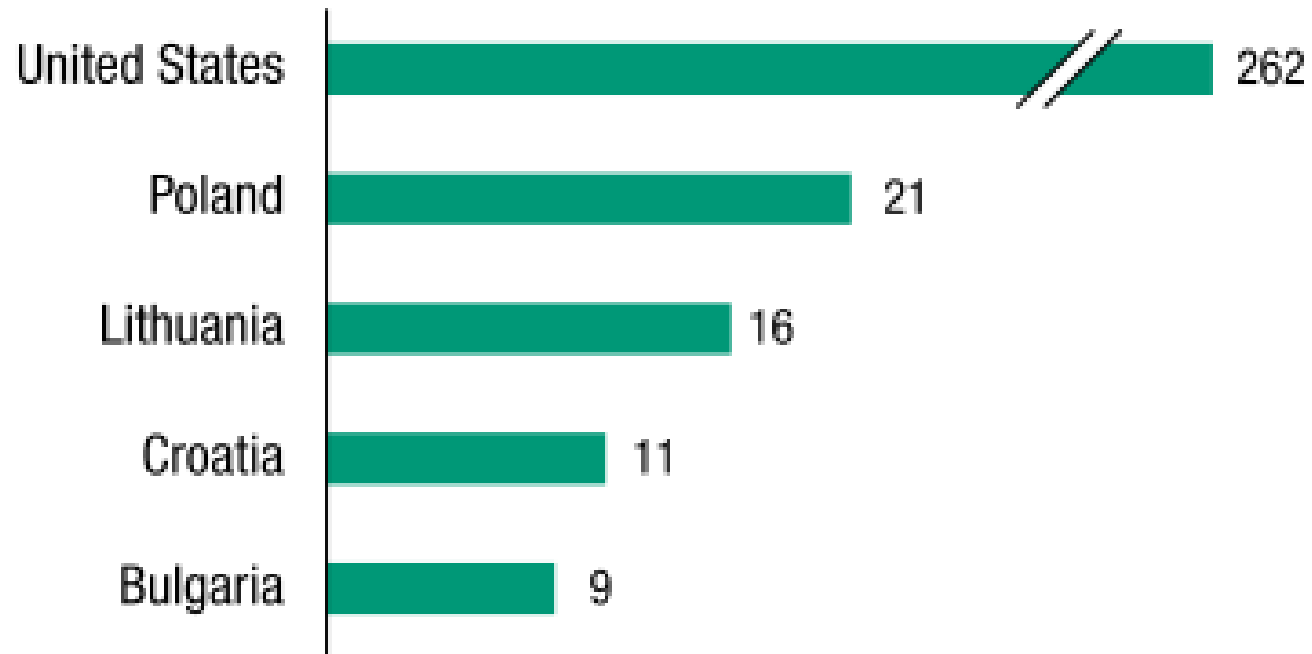
Source: UNCTAD.

کشورهای توسعه یافته : دارای بیشترین تعداد مناطق آزاد و ویژه

SPECIAL ECONOMIC ZONES

Source: UNCTAD.

ریاست جمهوری
دیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ویژه اقتصادی

بخش سوم

مناطق آزاد ایران

مسیری برای بهره برداری از ظرفیت های

موافقتنامه تجاری با اوراسیا

- موافقتنامه حاضر در واقع موافقتنامه موقت در راستای تشکیل ترتیبات تجارت آزاد میان ج.ا.ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا می باشد.
- دوره اعتبار موافقتنامه ، سه سال (قابل تمدید) در نظر گرفته شده تا متعاقب آن مذاکرات برای تبدیل این موافقتنامه به توافق تجارت آزاد آغاز شود.
- این موافقت نامه مفصل ترین و جامع ترین موافقت نامه ای است که تاکنون ایران منعقد کرده و شامل ۹ فصل می باشد:

چاره کارهای تجاری

تجارت کالا

قواعد عمومی

قواعد مبدا

اقدامات بهداشتی و بهداشت گیاهی

موانع فنی راه تجارت

مقررات پایانی

حل و فصل اختلافات

تسهیل تجاری

ریاست جمهوری
دیرخانۀ شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

- سرخس
- سیرجان
- سلفچگان
- ارگ جدید
- پتروشیمی بندر امام
- بو شهر
- بندر بو شهر
- صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس
- بندر امیر آباد
- بندر شهید رجایی
- انرژی پارس
- لرستان
- یزد
- شیراز
- کشتی سازی خلیج فارس
- پیام
- بیرجند
- لامرد

- دوغارون
- اسلام آباد غرب
- بندر امام خمینی
- نوشهر
- پارسیان
- لاوان
- کاوه
- زرندیه (ایرانیان)
- بجنورد
- قصر شیرین
- گرمسار
- سهلان
- بندر آستارا

سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی قم

سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی کرمانشاه

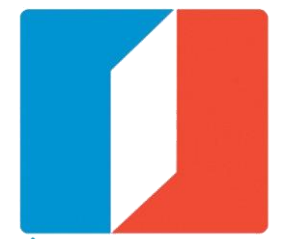

سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی جابهار

ریاست جمهوری

دیرخانۀ شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی اروند

سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی انزلی

سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو

شهر فرودگاهی امام خمینی (ع)

سازمان منطقه آزاد تجاری صنعتی آرس

۸ منطقه آزاد تجاری - صنعتی فعال

۳۲ منطقه ویژه اقتصادی فعال

موقعیت مناطق آزاد تجاری - صنعتی بعنوان کریدورهای ارتباطی با اوراسیا

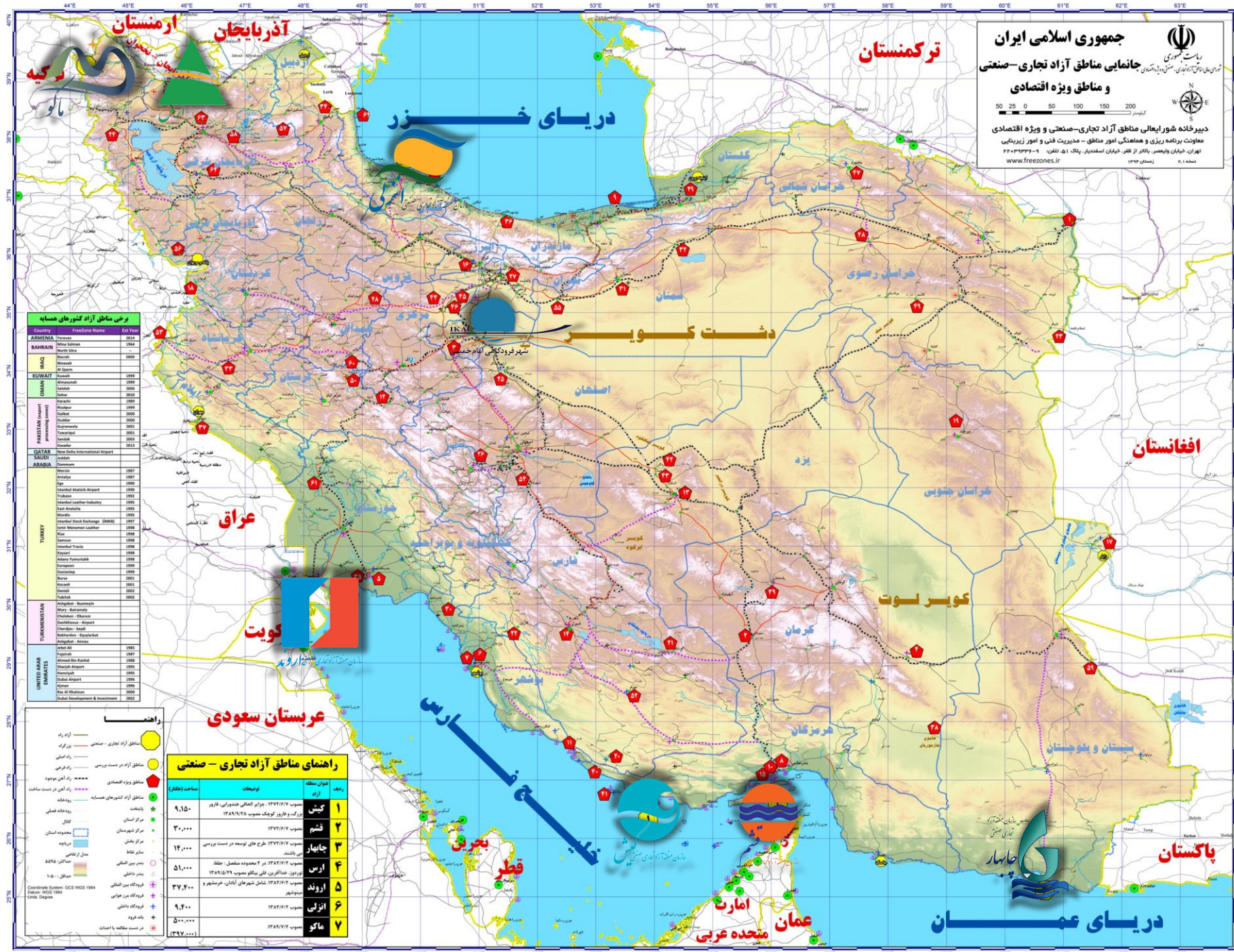

دیپلمات شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ویژه اقتصاد

جمهوری اسلامی ایران
 ریاست جمهوری
 شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ویژه اقتصاد
مناطق ویژه اقتصادی
 دیپلمات شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی ویژه اقتصادی
 معاونت برنامه ریزی و هماهنگی امور مناطق - مدیریت فنی و امور زیربنایی
 تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۳، طبقه ۵، تلفن: ۲۲۳۳۳۳۳۳-۰۲۲
 www.freezones.ir (زمستان ۱۳۹۳)

موقعیت مناطق آزاد و ویژه

بعنوان هاب های تحقق اهداف موافقتنامه

رهنمای مناطق آزاد تجاری همسایه

Country	Freezone Name	Est. Year
JORDANIA	Amman	1974
	Maan	1974
BAHRAIN	Mina Salman	1964
	North Uta	1964
IRAQ	Basrah	2009
	Minasrah	2009
KUWAIT	Kuwait	1959
	Basrah	1959
OMAN	Sohar	2009
	Dubai	2009
PAKISTAN (export processing zone)	Karachi	2009
	Rawalpindi	2009
QATAR	Hamad International Airport	2011
	Doha	2011
SAUDI ARABIA	Jeddah	1987
	Madinah	1987
TURKEY	Antalya	1993
	Erzurum	1993
TURKMEENISTAN	At-Bashi	1987
	Yanyal	1987
UNITED ARAB EMIRATES	Sharjah Airport	1993
	Dubai	1993

راهنمای مناطق آزاد تجاری - صنعتی

ردیف	نام منطقه	نوع فعالیت	مساحت (هکتار)
۱	گیش	صنعتی	۹,۱۵۰
۲	شمس	صنعتی	۳۰,۰۰۰
۳	چابهار	صنعتی	۱۴,۰۰۰
۴	ارس	صنعتی	۵۱,۰۰۰
۵	اردبیل	صنعتی	۳۷,۴۰۰
۶	انزلی	صنعتی	۹,۴۰۰
۷	ماکو	صنعتی	۵۰,۰۰۰

راهنمای مناطق ویژه اقتصادی

ردیف	نام منطقه	نوع فعالیت	مساحت (هکتار)
۱	کیش	صنعتی	۹,۱۵۰
۲	شمس	صنعتی	۳۰,۰۰۰
۳	چابهار	صنعتی	۱۴,۰۰۰
۴	ارس	صنعتی	۵۱,۰۰۰
۵	اردبیل	صنعتی	۳۷,۴۰۰
۶	انزلی	صنعتی	۹,۴۰۰
۷	ماکو	صنعتی	۵۰,۰۰۰

راهنمای

- مناطق آزاد تجاری - صنعتی ویژه اقتصادی
- مناطق آزاد فرست بربرسی
- مناطق ویژه اقتصادی
- مناطق آزاد تجاری همسایه
- رودخانه
- بند
- مرکز استان
- مرکز شهرستان
- مرکز بخش
- بند بین شهری
- بند داخلی
- درگاه بین المللی
- درگاه مرز زمینی
- درگاه دریایی
- بند فرود
- فرست منطقه با احداث

هاب صادرات

هاب تولید

مناطق آزاد

گریدورهای تحقق

تجارت آزاد

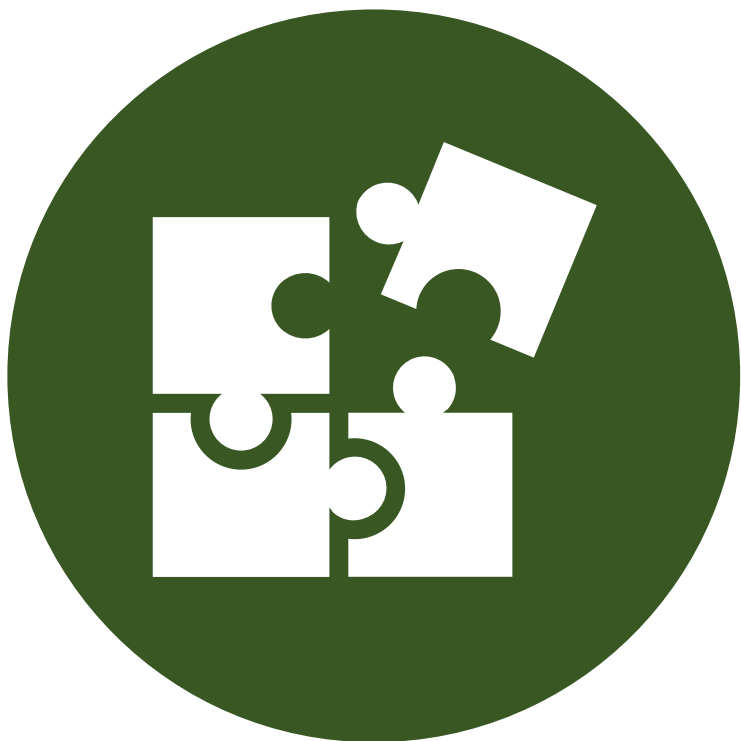
هاب تولید

هاب تولید

هاب تولید

استقرار در مناطق آزاد و ویژه جهت فرآیندهای
تولید - مونتاژ - بسته بندی و ...

کاهش قیمت تمام شده

افزونی قدرت رقابت

هاب صادرات

کنسرسیوم های تولید کنندگان

شرکت های مدیریت صادرات تخصصی

نمایشگاه دائمی محصولات

رویدادهای تجاری

هاب لجستیک

منطقه آزاد انزلی : هاب لجستیک دریایی

منطقه آزاد ارس : هاب لجستیک زمینی

منطقه آزاد فرودگاه امام : هاب لجستیک هوایی

منطقه آزاد چابهار : هاب لجستیک پشتیبان

هاب مالی

استفاده از ظرفیت های قانونی مناطق آزاد

بانک های آفشور

شعب بانک خارجی

بیمه های خارجی